

## การประชุม International Conference ของ ICC ครั้งที่ 10 เรื่อง Human Rights and Business : The Role of NHRIs ระหว่างวันที่ 8-10 ตุลาคม 2553 ที่เมือง Edinburgh สกอตแลนด์

### (1) ความเป็นมา

ICC ได้จัดการประชุมระหว่างประเทศของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ซึ่งเป็นการประชุมสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในภูมิภาค 4 แห่งทั่วโลก จัดขึ้นทุก 2 ปี ครั้งที่ 10 ขึ้นในหัวข้อ สิทธิมนุษยชนกับธุรกิจ: บทบาทของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติขึ้น ณ เมือง Edinburgh สกอตแลนด์ ระหว่างวันที่ 8-10 ตุลาคม 2553 โดยมีคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติสกอตแลนด์เป็นเจ้าภาพ

การประชุมมีผู้แทนจากสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติกว่า 80 แห่งทั่วโลก ภาคธุรกิจ องค์กรเอกชน และองค์กรระหว่างประเทศ จำนวนกว่า 200 คนเข้าร่วมการประชุม

### (2) รูปแบบการประชุม

ที่ประชุมได้แบ่งการประชุมออกตามกลุ่มภูมิภาคเป็นกลุ่มย่อย 4 หัวข้อ ได้แก่ 1) การค้ามนุษย์ (ภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก) 2) แรงงานเด็กและคนงานเยาวชน(ภูมิภาคแอฟริกา) 3) การแปรรูปให้เป็นการดำเนินงานภาคธุรกิจ(privatization) และการจัดซื้อในภาครัฐ (ภูมิภาคยุโรป) 4) สิ่งแวดล้อม(ภูมิภาคอเมริกา) โดยในการประชุมเต็มคณะ ที่ประชุมได้อภิปรายถึงแนวทางที่สถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในแต่ละภูมิภาคจะดำเนินการ

### (3) สาระสำคัญของการอภิปราย

- นางNavi Pillay ข้าหลวงใหญ่สิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติกล่าวเปิดการประชุมว่า สถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีบทบาทสำคัญในการที่จะนำบรรทัดฐานด้านสิทธิมนุษยชนไปดำเนินการให้เกิดผลในภาคธุรกิจ และประกันว่าการประกอบกิจการของภาคธุรกิจจะเคารพสิทธิมนุษยชน รวมถึงบริษัทข้ามชาติที่เข้าไปดำเนินการในประเทศ

- ภายใต้หัวข้อการค้ามนุษย์ของภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก ที่ประชุมได้มีการอภิปรายถึงการไ้แรงงานบังคับ สิทธิของบุคคลที่ไม่ตกเป็นทาส เสรีภาพส่วนบุคคล การห้ามการเลือกปฏิบัติ เสรีภาพในการย้ายถิ่นฐาน กลุ่มเสี่ยง เช่น สตรีและเด็ก บทบาทของภาคธุรกิจที่เกี่ยวข้องทั้งในทางตรง เช่น การเข้าไปเกี่ยวข้องกับกระบวนการค้ามนุษย์ และในทางอ้อมที่เข้าไปใช้ประโยชน์หรือดำเนินธุรกิจกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ เช่น นายหน้าแรงงาน ตลอดจนบทบาทของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่จะป้องกันแก้ไข ปัญหาการค้ามนุษย์ และการประกันว่า จะมีการปฏิบัติตามมาตรฐานสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

- ที่ประชุมได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในการดำเนินงาน อาทิ

- การสร้างความตระหนักเรื่องความรับผิดชอบของรัฐบาลที่จะให้ภาคธุรกิจประกอบการโดยไม่ละเมิดสิทธิมนุษยชน และให้ภาคธุรกิจรับทราบถึงความรับผิดชอบในด้านสิทธิมนุษยชนผ่านเครื่องมือต่างๆ อาทิ แผนพับ ซีดี
- การส่งเสริมประเด็นต่างๆที่เกี่ยวข้อง เช่น การไม่เลือกปฏิบัติและการป้องกันการคุกคามทางเพศในสถานประกอบการ การพัฒนากฎบัตรสิทธิของชนพื้นเมืองดั้งเดิม คู่มือตรวจสอบการประกอบการที่เคารพสิทธิมนุษยชน คู่มือในการนำเรื่องสิทธิมนุษยชนไว้ในการค้าเป็นธุรกิจ เป็นต้น
- การให้ข้อมูลและข้อเสนอแนะแก่ผู้ได้รับผลกระทบเกี่ยวกับการร้องทุกข์ไปยังกลไกต่างๆที่มีอยู่ ตลอดจนการให้ความช่วยเหลือในด้านกฎหมาย
- การสนับสนุนและสร้างศักยภาพให้กับกลุ่มที่อ่อนแอหรือเสี่ยงต่อการถูกละเมิด เช่น ชนพื้นเมืองดั้งเดิม ผู้หญิง เด็ก
- การจัดเวทีร่วมกับองค์กรเอกชน และภาคธุรกิจเพื่อหารือประเด็นต่างๆ เช่น สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นและแนวทางแก้ปัญหา
- การกล่าวถึงปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่ข้ามพรมแดนและอยู่นอกเหนือเขตอำนาจรัฐในเวทีระหว่างประเทศ
  - ที่ประชุมได้กล่าวถึงเรื่องสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติอาจพิจารณาดำเนินการ ดังนี้
    - การเชื่อมโยงและให้คำแนะนำกับภาคธุรกิจ บริษัทข้ามชาติ เพื่อสร้างความตระหนักในเรื่องสิทธิมนุษยชน
    - ความจำเป็นที่จะต้องสร้างความเชี่ยวชาญและการฝึกอบรมให้กับสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเกี่ยวกับวิธีการที่จะดำเนินการในเรื่องนี้
      - สถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจะต้องมีบทบาทและทำงานร่วมกับผู้แทนพิเศษของเลขาธิการสหประชาชาติโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การดำเนินงานภายใต้กรอบ Protect, Respect, Remedy โดยภายใต้เสาหลักที่ 1 (Protect) สถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติควรติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของภาครัฐที่จะปกป้องมิให้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชนจากภาครัฐ ภายใต้เสาหลักที่ 2 (Respect) สถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติควรสามารถที่จะให้คำแนะนำและแนวทางในฐานะองค์กรเชี่ยวชาญแก่ภาคธุรกิจในเรื่องสิทธิมนุษยชน ภายใต้เสาหลักที่ 3 (Remedy) สถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติอาจเป็นกลไกที่มีไต่สวน (non-judicial) ในการรับเรื่องร้องเรียนแก่ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการละเมิดสิทธิมนุษยชนของภาคธุรกิจ

#### (4) สรุปผลการประชุม

ที่ประชุมได้รับรองปฏิญญาเอ็ดินเบอร์ระ (Edinburgh Declaration) มีสาระสำคัญที่จะให้สถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติขยายบทบาทการดำเนินการในเรื่องต่อไปนี้

- ดำเนินการร่วมกันทั้งในระดับสากล ระดับภูมิภาค และระดับประเทศ ที่จะดำเนินการเท่าที่จะปฏิบัติได้ในการส่งเสริมการคุ้มครองจากการละเมิดสิทธิมนุษยชนของภาคธุรกิจและให้ภาคธุรกิจมีความรับผิดชอบด้านสิทธิมนุษยชนให้มากยิ่งขึ้นในการประกอบการ

- เสนอบทบาทที่สถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติอาจพิจารณาดำเนินการ แต่ไม่จำกัดเฉพาะเพียงเรื่องเหล่านี้ ดังต่อไปนี้

- การส่งเสริม การให้การศึกษา และการศึกษาวิจัย ผ่านกิจกรรมต่างๆ เช่น การสัมมนา การสร้างความตระหนัก การรณรงค์กับหน่วยงานของรัฐ การให้คำปรึกษา/แนะนำกับภาคธุรกิจ การทำวิจัยเกี่ยวกับผลกระทบ การสร้างฐานข้อมูล การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ การสร้างศักยภาพให้กับองค์กรในเรื่องดังกล่าว และการอำนวยความสะดวกให้เกิดการหารือระหว่างภาคส่วนต่างๆ

- การติดตามตรวจสอบ เช่น การจัดทำระบบฐานข้อมูลการละเมิดของบรรษัทต่างๆ การตรวจสอบการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม การทบทวนแผนปฏิบัติการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ การประสานงานกับกลไกที่เกี่ยวข้องในระดับภูมิภาคและระดับระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน

- การรับเรื่องร้องเรียน เช่น การตรวจสอบการละเมิดจากเรื่องร้องเรียน การสร้างฐานข้อมูลจากเรื่องที่ได้รับ ตลอดจนการติดตามการปฏิบัติที่ต่อเนื่อง รวมถึงการประสานงานกับกลไกอื่นในกระบวนการยุติธรรม เช่น ศาล

- การไกล่เกลี่ย เช่น การไกล่เกลี่ยระหว่างเจ้าของกิจการกับสหภาพแรงงานรัฐบาลกับผู้ได้รับผลกระทบ การช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบ การส่งต่อเรื่องไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- ทำงานร่วมกับองค์กรและภาคส่วนต่างๆที่เกี่ยวข้อง ทั้งในระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับระหว่างประเทศ เช่น ภาคธุรกิจ สหภาพแรงงาน ภาคประชาสังคม ผู้พิทักษ์สิทธิมนุษยชน ภาคประชาสังคม โดยเฉพาะกลุ่มที่เสี่ยงต่อการถูกละเมิด และ UN Global Compact

- ที่ประชุมขอให้สถาบันสิทธิมนุษยชนแต่ละภูมิภาคจัดการสัมมนาเพื่อหารือแผนยุทธศาสตร์ในการดำเนินงานทั้งในระดับประเทศและระดับภูมิภาค และรายงานต่อที่ประชุม ICC ในเดือนพฤษภาคม 2554